

ข้อห้ามในการดับเพลิง

มีข้อห้าม 3 ข้อที่ท่านต้องจำให้ขึ้นใจ เวลาจะเข้าทำการดับไฟ.....

กฎข้อที่ 1 เมื่อไฟไหม้ลุกลามมาก เช่น ภายในอาคารบ้านเรือน อย่าเพิ่งทำการดับเพลิงจนกว่าจะแน่ใจว่ามีทางออกจากตัวอาคารแน่นอนแล้ว และไฟที่กำลังไหม้นั้น ไม่มีแนวโน้มจะลุกลามมากขึ้นทางออกของคุณ

กฎข้อที่ 2 อย่าเสียเวลาดับเพลิง ถ้าเห็นว่าน้ำยาดับเพลิงกำลังเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ที่อยู่ ไม่ได้สัดส่วนกับขนาดของไฟที่กำลังลุกไหม้ ควรเอาตัวรอดหรือทำการอพยพผู้คนจะดีกว่า เพราะถึงอย่างไร ชีวิตก็ยังมีค่ากว่าทรัพย์สิน

กฎข้อที่ 3 ถ้าเพลิงลุกลามมาก อย่าดับเพลิงตามลำพัง มิฉะนั้น ถ้ามีเหตุการณ์แทรกซ้อน เช่น การระเบิด การล้าสักรัน จะไม่มีคนช่วยพาคุณออกมาได้

วิธีเอาตัวรอดเมื่อไฟไหม้

แม้แต่ทีมดับเพลิงที่มีประสิทธิภาพที่สุดของอเมริกา ก็ยังต้องเสียชีวิตไปเกือบ 300 คน ในการเข้าดับเพลิงในตึกเวิร์ลเทรดเซนเตอร์ที่นิวยอร์ก เพราะฉะนั้น.....ท่านน่าจะรู้ว่าเมื่อไหร่ต้องเผ่นปาราบเวลาเกิดไฟไหม้.....

1. เมื่อเข้าพักหรือทำงานในอาคารสูง ต้องศึกษาเส้นทางหนีไฟและตำแหน่งของบันไดหนีไฟก่อนเสมอ ห้ามใช้ลิฟท์เวลาเกิดไฟไหม้เด็ดขาด
2. ในขณะที่หนีไฟเมื่อเกิดไฟไหม้ ถ้าจำเป็นต้องเปิดประตูห้อง ต้องแตะดูที่ลูกบิดประตูก่อนเสมอ ถ้าร้อนจัด อย่าเปิดประตูบานนั้นเป็นอันขาด อาจเกิดปรากฏการณ์ Backdraft ขึ้นได้ (Backdraft นากลัวแค้ไหน ต้องลงไปเข้า VDO หรือ VCD หนึ่งเรื่อง Backdraft มาดู)

3. ถ้าไฟไหม้รุนแรงที่บริเวณนอกห้องจนไม่สามารถหนีออกจากห้องได้ ให้ใช้ผ้าชุบน้ำอุดรูประตูดุไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้ควันเข้ามาในห้อง เปิดหน้าต่างแล้วรีบขอความช่วยเหลือ เช่น ใช้โทรศัพท์ หรือ โทรศัพท์มือถือ (ถ้ามี) ถ้าควันมีมาก ต้องหมอบลงต่ำ (ปริมาณออกซิเจนในอากาศใกล้พื้นห้องมีมากกว่าบริเวณเพดานห้อง) และปิดปากและจมูกด้วยผ้าชุบน้ำ

4. ในกรณีที่ไฟไหม้อาคารบ้านเรือน เมื่ออพยพผู้อยู่อาศัยออกมาแล้วให้ตรวจนับยอดผู้อยู่อาศัยทันที ถ้าไม่ครบต้องรีบเข้าไปตรวจสอบทุกๆ ห้องของอาคารบ้านเรือน (ถ้ายังเข้าไปได้)

5. ถ้าไฟกำลังไหม้อุปกรณ์ไฟฟ้า ห้ามใช้น้ำดับไฟเด็ดขาด ท่านอาจเสียชีวิตเพราะถูกไฟดูด

**ถ้าไฟไหม้ขนาดนี้
ก็อย่าไปคิดเรื่องดับไฟ
ให้เสียเวลา
ให้รีบหนีเอาตัวรอด
แล้วปล่อยให้เจ้าหน้าที่
ของมืออาชีพ
จะดีกว่านะครับ**

**แจ้งเหตุเพลิงไหม้
โทร. 0-3634-1199 หรือ 199**

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักงานเทศบาลตำบลมวกเหล็ก
444 ม.3 ต.มวกเหล็ก อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี
โทรศัพท์ : 0 3633 0246
โทรสาร : 0 3634 4116

ความรู้เรื่องการดับเพลิง

ไฟลุกไหม้ได้อย่างไร

ปัจจัยที่ทำให้เกิดไฟไหม้มีอยู่ 3 อย่าง ถ้ากำจัดอย่างใดอย่างหนึ่งออกไป ไฟก็จะไหม้ไม่ได้....นี่คือหลักการเบื้องต้นของการดับเพลิง

การเกิดไฟไหม้นั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 อย่าง คือ

1. **เชื้อเพลิง** ในอาคารบ้านเรือน มีวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงทั้งในรูปของ ของแข็ง เช่น ไม้ ผ้า กระดาษ หรือ ของเหลว เช่น ทินเนอร์ น้ำมันสน น้ำมันก๊าด หรือ ก๊าซ เช่น ก๊าซหุงต้มในโรงครัว
2. **ออกซิเจน** ถ้าไม่มีออกซิเจน ก็ไม่มีวันเกิดไฟไหม้ บรรยากาศรอบตัวเรามีออกซิเจนอยู่ประมาณ 21% แต่การลุกไหม้สามารถเกิดขึ้นได้ในที่ๆ มีความหนาแน่นของออกซิเจนเพียง 16% เท่านั้น
3. **อุณหภูมิ** เชื้อเพลิงจะลุกไหม้ได้ก็ต่อเมื่อ อุณหภูมิของมันสูงขึ้นจนถึงระดับหนึ่ง ซึ่งวัสดุแต่ละชนิดจะต้องการความร้อนไม่เท่ากันในการลุกไหม้ ถ้าขาดปัจจัยตัวใดตัวหนึ่ง การลุกไหม้ก็จะไม่เกิดขึ้น

เพราะฉะนั้น หลักการของการดับเพลิงก็ต้องเอาปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งหรือหลายตัวออกไปจากบริเวณที่เกิดไฟไหม้ เช่น

- ย้ายวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงออก
- ป้องกันไม่ให้ออกซิเจนเข้าถึงบริเวณไฟไหม้ โดยการใส่ สารเคมี
- ลดอุณหภูมิจุดที่เกิดไฟไหม้ โดยการใช้น้ำ

การจำแนกลักษณะไฟไหม้

การดับเพลิงบางครั้งก็ไม่ง่ายอย่างที่คิด การจำแนกลักษณะไฟไหม้ ทำให้เรารู้ว่าสถานการณ์ไฟไหม้แบบไหนที่เราต้องยอมปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ของมืออาชีพ

การเกิดไฟไหม้ถูกจำแนกลักษณะออกเป็น 4 ประเภท เพื่อให้สะดวกต่อการเลือกใช้วิธีดับไฟ

Class A เป็นการลุกไหม้ของวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงทั่วไป เช่น กระดาษ ไม้ ผ้า ชยะแห้ง และ พลาสติกบางชนิด

Class B ได้แก่การลุกไหม้ของของเหลวที่ติดไฟง่าย เช่น น้ำมัน เบนซิน น้ำมันก๊าด ทินเนอร์ น้ำมันสน แอลกอฮอล์

Class C เป็นการลุกไหม้ของวัสดุทางด้านไฟฟ้า เช่น สายไฟ ปลั๊กไฟ สวิตช์ และอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด

Class D เป็นการลุกไหม้ของโลหะบางชนิดที่สามารถติดไฟได้ เช่น โซเดียม โปแตสเซียมไททาเนียมและแมกนีเซียม โลหะพวกนี้ ปกติจะติดไฟยาก แต่เมื่อติดไฟแล้ว จะกำเนิดก๊าซออกซิเจนออกมาทำให้ดับได้ยาก โลหะบางชนิดเมื่อติดไฟแล้วอาจทำปฏิกิริยากับน้ำและสารเคมีที่ใช้ดับไฟถึงขั้นระเบิดได้ ต้องระวัง!

ชนิดของเครื่องดับเพลิง

เครื่องดับเพลิงที่วางขายในท้องตลาดมีหลายชนิด แต่ละชนิดเหมาะสมกับการดับไฟที่ไม่เหมือนกัน ควรจะเลือกซื้อแบบไหน?

เครื่องดับเพลิงที่มีจำหน่ายในท้องตลาดจะถูกแบ่งออกเป็น 4 ประเภท (class) โดยจำแนกตามลักษณะของการเกิดเพลิงไหม้ที่ใดกล่าวมาแล้ว และจะต้องระบุประเภทของเครื่องดับเพลิงไว้บนตัวถังเครื่องอย่าง ชัดเจน เป็นตัวอักษร A B C D

A หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากวัสดุทั่วไป เช่น ไม้ กระดาษ ผ้า เป็นต้น
B หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากน้ำมัน เชื้อเพลิง หรือของเหลวที่ไวไฟ
C หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากการลุกไหม้ของอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ เนื่องจากตัวสารเคมีที่ใช้จะไม่นำไฟฟ้า
D หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากโลหะที่ติดไฟได้

ปัจจุบันนี้ ได้มีการผลิตเครื่องดับเพลิงที่สามารถดับเพลิงได้หลายประเภท ดังนั้น เราอาจเห็นถังดับเพลิง ที่ติดป้าย A-B หรือ B-C หรือแม้แต่ A-B-C ได้นอกจากนี้ เครื่องดับเพลิงยังแบ่งเป็นหลายชนิดขึ้นอยู่กับสารที่บรรจุไว้ในถัง เช่น

1. ผงเคมีแห้ง เป็นผงสารเคมีที่ถูกบรรจุอยู่ในถังที่อัดก๊าซที่ไม่ติดไฟไว้ เมื่อกดปุ่ม ก๊าซก็จะผลักดันให้ผงเคมีออกจากถัง
2. ฮาลอน (Halon) เป็นสารดับเพลิงที่มีลักษณะเป็นก๊าซ นิยมใช้ดับเพลิงที่ลุกไหม้สิ่งที่มีค่า เช่น ในกรณีที่เกิดไฟไหม้ห้องคอมพิวเตอร์ หรือห้องผ่าตัด เพราะเมื่อฉีดไปแล้วจะไม่ทิ้งคราบไว้ตรงบริเวณที่ฉีด หรือ ทำความสะอาดได้ง่าย แต่มีข้อเสียคือ สามารถดับเพลิงได้ในระยะใกล้ๆ เท่านั้น
3. น้ำ เป็นถังดับเพลิงที่บรรจุน้ำธรรมดาและก๊าซที่ถูกอัดไว้ เหมาะสำหรับดับเพลิง Class A เท่านั้น
4. คาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) เป็นก๊าซที่ถูกอัดแน่นจนเป็นของเหลวเมื่อฉีดออกมาจะเกิดโฟมที่เย็นจัด ช่วยลดอุณหภูมิในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ ใช้ได้ดีมากกับไฟไหม้ Class B และ C แต่สามารถดับไฟได้ดี แค่ระยะ 3-8 ฟุต

สิ่งที่ต้องทำเมื่อเกิดเพลิงไหม้

รถดับเพลิงขนาดใหญ่มักจะผ่านเข้าถนนที่เล็กไม่ได้ เพราะฉะนั้น ถ้าเกิดไฟไหม้ ท่านก็ต้องพึ่งตนเองและอาศัยอุปกรณ์ดับเพลิงเท่าที่มีอยู่ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในอาคารบ้านเรือน ปัจจัย ที่จะช่วยให้การดับไฟได้ผลดีก็คือ

1. ความพร้อมของบุคคลากร
 - มีความรู้เรื่องเครื่องดับเพลิงหรือเปล่า ?
 - เคยฝึกซ้อมดับเพลิงหรือเปล่า ?
 - รู้หรือไม่ว่าเครื่องดับเพลิงที่อยู่ใกล้ที่สุดอยู่ที่ไหน ?
 - ถ้ามีเสียงสัญญาณดังขึ้นจำแนกได้หรือเปล่าว่าเป็นสัญญาณแจ้งเหตุร้าย หรือเป็นสัญญาณแจ้งไฟไหม้ ?
2. ความพร้อมของเครื่องมือ
 - อุปกรณ์ดับเพลิง(ถังน้ำ ถังทราย ถังดับเพลิง) มีเพียงพอหรือไม่ ?
 - ถังดับเพลิงได้รับการตรวจสอบและบรรจุยาเคมีใหม่ตามกำหนดของบริษัทผู้ผลิตแล้วหรือยัง ?
 - สัญญาณแจ้งไฟไหม้ ตัวตรวจจับควันไฟ(ถ้ามี) ตัวตรวจจับความร้อน(ถ้ามี) ใช้การได้ดีหรือไม่ ?

4 ขั้นตอนง่ายๆในการใช้ถังดับเพลิง

1. ดึงสลักนิรภัยออก ถือถังน้ำยาในแนวตั้ง
2. เล็งปลายหัวฉีดไปตรงบริเวณเชื้อเพลิงที่กำลังลุกไหม้ (ไม่ใช่เล็งไปที่เปลวไฟ)
3. กดปุ่มฉีด
4. กวาดถังไปมาเพื่อให้ยาได้พุ่งไปได้ทั่วบริเวณที่เกิดไฟไหม้ แค่นั้นเอง !!! ไฟก็ดับแล้ว ง่ายนิดเดียว....

แต่ถ้าไฟไม่ดับ..แล้วแถมตัวเองยังติดไฟด้วย..... จะทำไงดี ? (ความชุ่มชามแบบนี้ พบได้ไม่ยากในหม้อใหม่หัดดับ)

- ท่าอย่างนี้ควรมี 4 ขั้นตอน... ง่ายนิดเดียว..
1. อย่าเอาแต่ตกใจ วิ่งไปวิ่งมา... ไฟจะยิ่งลุกหนัก
 2. นอนลงกับพื้นทันที แล้วกลิ้งตัวไปมาจนไฟดับ
 3. ใช้ปากให้เป็นประโยชน์... เปล่า..ไม่ ใช่ว่าดมมัน แต่.. น้ำก็เดือด หรือผ้าห่มหนาๆ ผืนเดียว ที่มีคนเอามาคลุมตัวให้ ก็อาจช่วยชีวิตท่านได้..... นะจะบอกให้

คราวต่อไป ถ้าริอ่านจะดับเพลิงอีก ต้องเตรียมพร้อมกว่านี้ อย่างน้อยก็ต้องซ้อมดับเพลิง

1. หยุด 2. ส้มตัวลง 3. กลิ้งตัวไปมา